

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censuris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Svmmarivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

DECISIO IV.

Ex consil. 2. in utrisque.

Constitutio Gregorij XIII. contra Bannitos, quamvis clericos ad eos accusandos, denunciandos, & propalandos non obliget, cum huiusmodi denunciatio, & accusatio res periculosissima, & morti vicina sit, ad quam legislator clericos obligare non solet; cap. Erit autem. d. 4. & ait Nau. in Man. c. 27. nu. 196. Eorum tamen fautores, etiam si clerici sint, extra casus sacræ confessionis, & alios, in quibus iure naturali, vel diuino eis fauere tenentur, comprehendit.

DECISIO V.

Ex consil. 5. alias 6.

Clericus in quatuor tantum minoribus constitutus, & omni beneficio carens, vel etiam sacris initiatus patrocinando in causis, siue sint ecclesiasticæ, siue secularis, aut criminales, excommunicationem, aut aliam censuram non incurrit, neque etiam irregularitatem, dummodo ex suo patricinio mors, aut mutilatio membri non sequatur: cap. Sententiam sanguinis. ne clerici, vel mo-

nachi. Ita tamen patrocinando mortaliter peccat, si vel beneficium ecclesiasticum habeat, vel in sacris constitutus sit, etiam si beneficio careat, exceptis casibus iure permissis, cap. 1. de postulat.

DECISIO VI.

Ex consil. 1. in Nouis deest in antiq.

Tutela, & curam Minorum suscipere, nec episcopus, nec sacerdos secularis, multo que minus monachi suscipere tenentur, generaliter, C. de episc. & cler. & cap. generaliter. 16. q. 1. siue tutela sit legitima, quæ lege defertur; siue Dativa, quæ a iudice datur; siue testamentaria, quæ a testatore defertur. Poterunt nihilominus episcopi & presbyteri illam suscipere, si volunt, sine vllius alterius licentia, modo illam turpis lucri gratia, vel ob alium malum finem non suscipiant. Immo etiam & religiosus tutor curator, & testamenti exequutor esse potest, petita tamen & obtenta superioris licentia: cap. 2. de testamen. in 6. sed et si episcopus, presbyter, aut religiosus huiusmodi tutelam, & curam ob malum finem suscipiât, iuris tamen communis suspensionem ipso iure non incurrit, cap. peruenit, dist. 86.

Finis Libri Tertij.

DECISIONVM

CASVVM

CONSCIENTIÆ

Ex doctrina Consiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri
collectarum.

LIBER QVARTVS.

TITVLVS I.

De Sponsalibus, & Matrimonio.

SVMMARIVM.

- 1 Matrimonium sine parcho contractum non valet, nec vim sponsaliorum habet.
- 2 Virginem nulliter ducens, & deflorans, an dotare teneatur, licet illa postea fornicetur.
- 3 Virginem pellicentem deflorans iure poli restituere non tenetur, quamuis iure fori condemnabitur.
- 4 Virginem sacratus, vel coniugatus sine deceptione deflorans, nihil restituere tenetur.
- 5 Matrimonium ex dispensatione contrahentes, negata copula, post commissionem ad dispensandum secuta, peccant, sed valet matrimonium.
- 6 Filij ex matrimonio nullo legitime contracto, & durante amborum, vel alterius coniugis ignorantia nati, sunt legitimi.
- 7 Papa leges suas, ac prædecessorum suorum, an reuocare possit, ac si late non fuissent.
- 8 Episcopus, quando super impedimento matrimonium dirimentibus dispensare valet.
- 9 Denunciations Matrimoniorum omnis ordinarius, etiã Abbas remittere potest.
- 10 Matrimonium clandestinum ante Concilium Triad. contrahentes peccabant, sed validum erat.
- 11 Iudeus conuersus licitè cum ea contrahit, cum qua pater ante eius conuersionem coiuit.
- 12 Matrimonium nec verum, nec præsumptum est, si nec verba de presenti, nec copula interuenerunt.
- 13 Matrimonium coram parcho schismatico, non tamen declarato, & coloratum titulum habente contractum, validum est.
- 14 Papa ex causa dispensare potest, ut episcopus uxorem ducat.
- 15 Matrimonium sublato impedimento nouum consensum requirit.
- 16 Matrimonium contra formam dispensationis Papa contractum, est nullum.
- 17 Dispensatio ab vno coniugum alio ignorante impetrata, vtrique prodest.
- 18 Matrimonio diu absente, & ad mortem ægrotante, vxor alteri nubere nequit, nisi certo mortuum sciat.
- 19 Matrimonium fidei per procuratorem cum vna, & deinde per se cum alia contrahens, quid facere debet.

Ma-

- 21 Matrimonium contrahere nequit cum ea, cum qua commisit incestum, aut cum alijs, sine dispensatione.
- 22 Matrimoni in cum pacto quod seruetur castitas, aut non petatur debitum, contrahi n. quit.
- 23 Vxor si nupsit alij bona fide maritum mortuum esse credens, monenda non est.
- 24 Matrimonium coram paroco licet ad alia vocato, & testibus contractum valet.
- 25 Votum religionis non tollunt sponsalia secuta, etiam cum copula.
- 26 Filij adulterini per subsecutum matrimonium non legitimantur.
- 27 Maritus adultera religionem profiteri, & ordinari potest, eamque vt caste viuat, admonere debet.
- 28 Papa interdicit ex causa potest episcopo, & paroco, ne intersint alicui matrimonio, vel interessendi facultatem faciant.
- 29 Dispensationem querere quando teneatur, qui sponsalia in gradu prohibito contraxit.
- 30 Matrimonium sine vtriusque consensu esse nequit.
- 31 Matrimonium interesse potest sacerdos habens generalem a paroco licentiam exercendi curam.
- 32 Vxoridium matrimonium impedit, sed non dirimit contractum.
- 33 Vxor pauper in bonis mariti diuitis ante copulam mortui dotem habet.
- 34 Parochus, qui nondum sacerdos est, matrimonio contrahendo praesens esse potest.
- 35 Herus ancillam ante 25. annum non collocans, sicut pater filiam, est in mora.
- 36 Matrimonium cum rapta non restituta, post Concilium Trid. contractum est nullum.
- 37 Sponsa mortuo sponso, cum consanguineo in primo gradu sponso contrahere nequit.
- 38 Sponsalia ob delictum superueniens dissoluntur, vel id ob quod non fuissent contracta.
- 39 Matrimonium viuentis prima, cum secunda contrahens, illa mortua iterum cum dispensatione contrahere debet, vel secundam deceptam dotare.
- 40 Matrimonium consensum liberum requirit, & metu reuententiali patris contractum, sit nullum.
- 41 Matrimonium nullum publicè contractum sublato impedimento iterum clam contrahi sufficit.
- 42 Matrimonium non licet catholico cum haeretico contrahere, contractum tamen tenet.
- 43 Sponsalia cum haeretico contracta, cur secuta copula non transeant in matrimonium.
- 44 Sponsalia cum haeretico contracta quando per copulam secutam transeant in matrimonium.
- 45 Sponsalia de iure nulla, post Concilium Trident. nullum effectum impedimenti publice honestatis pariunt.
- 46 Matrimonium ante pubertatem ex causa cum Papa dispensatione valide contrahi potest.
- 47 Sponsa sponsum ingressur religionem usque ad elapsum annum probationis ex tate tenetur.
- 48 Licentia quam dat parochi sacerdoti, vt intersit matrimonio contrahendo, licet, quod sit verbalis, & probari potest.
- 49 Matrimonium contra ius humanum contractum, vt permittitur.
- 50 Affinitas superueniens matrimonio rariim non dissoluit, & adulterius petendi debitum amittit, innocens autem illud petere potest.
- 51 Episcopus, seu parochus solis presbyteris potestatem asserit si matrimonio contrahendo delegare potest.

- 52 Infideles sponsi, qui se cognouerunt, conuersi denno matrimonium contrahere debent.
- 53 Matrimonium ad contrahendum cuius ordinarij licentia requiritur.
- 54 Parochus, vel alius sacerdos, de illius, vel ordinarij licentia, cur matrimonijs contrahendis interesse debet.
- 55 Sponsalia non contrahit, qui iureiurando dicit mulieri, vt illa potiatur, non habebit aliam nisi te.
- 56 Error persona an dici possit, vbi plebeius, nobilis & diues creditur.
- 57 Penitentiaria dispensationem cum compositione dare non debet.
- 58 Dispensatio sine mandato obtenta, valet.
- 59 Matrimonium ad contrahendum praesentia parochi & eius contrahentium requiritur, & sufficit.
- 60 Baptizans in necessitate filium suum ex vxore, nullam contrahit cognationem, secus si filium ex concubina baptizet.
- 61 Matrimonium contractum praesente paroco, & testibus valet, etiam si parochus nihil dicat.
- 62 Matrimonij quae materia, & forma sit.
- 63 Impedimentum matrimonij probabiliter ignorans, an, & ad quid monendus sit.
- 64 Matrimonium in gradu prohibito contrahentes, obtenta dispensatione, de nouo consentire debent.
- 65 Benedictio nuptiarum, siue bene, siue male, puta ab haeretico accepta nec auget, nec minuit vinculum essentiali matrimonij.
- 66 Matrimonium praesumptum per copulam affectu maritali post sponsalia habitum cessat post Concilium Tridentinum.
- 67 Promittens ducere aliquam in vxorem, tenetur ducere, etiam si talem promissionem fecerit absque animo adimplendi.
- 68 Virginem sollicitans an dotare teneatur.

DECISIO I.

Ex cons. 1. alias 3. de cland. despons.

Matrimonium sine parochi, vel eius substituti licentia contractum adeo nullum, & inualidum est, vt a tali Matrimonio quilibet contrahentium propria auctoritate, & sine vlla iudicis sententia rescilire poterit, & alia matrimonia licite contrahere, vt aperte decidit Concil. Trid. sess. 24. c. 1. de refor. matr. Immo nec tale Matrimonium vim sponsaliorum habet. Sufficit autem praesentia parochia feminae, vt Matrimonium sic contractum validum sit; ita Congregatio ad Car. ad dubia Conc. Trid.

DECISIO II.

Qui cum aliqua contra formam Concilij Tridentini matrimonium contrahit, & consummat, cum illa, si ipsa postea fornicetur, contrahere non tenetur; Arg. c. quemadmodum, de iur. iur. tenetur tamen eam dotare, si ante eam fornicationem obligatus erat, cum fornicatio sequens obligationem dotandi non tollat, vt colligitur ex toto tit. Instit. quibus modis tollitur obligatio.

DECISIO III.

Matrimonium cum virgine sine parochi licentia contrahens, eamque aut leuiter rogatam sine vlla deceptione, aut tacite rogatam, seu inducentem desforans eam in foro conscientiae dotare non tenetur; secus tamen in foro exteriori, sed si iniuriam desforat, ad eam dotandam in vtroque foro tenebitur, c. 1. & 2. de adul. & Nau. in Man. c. 16. num. 18.

DECISIO IV.

Conjugatus, vel sacris initiatus, virginem coniugij, vel ordinis sacri conciam, volentem, vel rogatam, vel